

Verwerkingsbladen voor leraren in opleiding

Verwerkingsbladen voor je stage

Met behulp van deze verwerkingsbladen kun je de ideeën uit Je eerste jaar als leraar in praktijk brengen op je stageschool. Je kunt de verwerkingsbladen uitprinten en er zelfstandig aan werken, of er samen met je stagebegeleider, een collega of een groep studiegenoten aan werken. Je hebt gekozen voor een geweldig vak. Veel succes met het afronden van je opleiding!

Deel I Voordat de leerlingen arriveren: structuur, structuur, structuur

Hoofdstuk 1: Je lokaal inrichten en organiseren

1. Hoe is je stage-lokaal ingericht? Kun jij ook bij alle spullen? Vind je deze indeling effectief of niet? Waarom wel/niet? Maak indien nodig een plattegrond van een indeling die beter zou passen bij jouw lessen.
2. Maak een lijst van spullen die leerlingen altijd bij zich moeten hebben. Hoe gaat je stagebegeleider om met leerlingen die bepaalde spullen niet bij zich hebben?
3. Heb je zelf alle materialen die je tijdens je stage dagelijks nodig hebt voor het lesgeven? En kun je met alle materialen en apparatuur werken in de klas? Bereid jezelf voor op het gebruik van ICT-hulpmiddelen in je klas!

Hoofdstuk 2: Je routines ontwikkelen

4. Welke routines heeft je stagebegeleider ingesteld in de klas? (Denk na over elk aspect van de lessen, van naar het toilet gaan tot het inleveren van huiswerk.) Welke (andere) routines zou jij in jouw klas willen instellen? Bespreek deze eens met je stagebegeleider. Vraag ook eens aan andere leraren wat hun routines zijn.

Hoofdstuk 3: Je regels ontwikkelen

5. Welke regels heeft je stagebegeleider ingesteld in de klas? Zijn deze regels hetzelfde voor al zijn/haar klassen of zijn ze per klas verschillend? Waarom? Heeft jouw stagebegeleider ook de leerlingen betrokken bij het opstellen van de regels?
6. Welke regels zou jij nog kunnen toevoegen? Bekijk alle regels nog eens kritisch aan de hand van de reflectievragen op pagina 25 van het boek: Voel je je er prettig bij om er consequent op toe te zien dat deze regels worden nageleefd? Moet je verschillende regels maken voor de verschillende groepen waar je les aan geeft? Heb je regels gekozen waar je leerlingen ook achter zullen kunnen staan?

Hoofdstuk 4: Klassenmanagement: zorg voor de goede mindset

7. Bekijk de lijst op pagina 28 over het opbouwen van relaties met leerlingen. Welke manieren gebruikt je stagebegeleider? Welke manieren kun je zelf gebruiken als je lesgeeft aan je stageklas? Kun je zelf nog andere manieren bedenken? Schrijf ze op.
8. Denk na over de metafoer die in dit hoofdstuk wordt gebruikt. Waarom vormen relaties de fundering van het huis? Waarom zijn er hoge, specifieke verwachtingen nodig om het huis te bouwen? En ten slotte: hoe kan de stevigheid van het hele huis worden aangetast door een gebrek aan consistentie?

Hoofdstuk 5: Als leerlingen de regels volgen... of niet

- Denk na over het systeem van consequenties dat je stagebegeleider gebruikt. Welk systeem zou je uiteindelijk zelf willen gebruiken in je eigen klas? Vraag om suggesties aan collega's.
Kijk ook naar de algemene consequenties in het handboek van de school / de schoolregels van de school. (Sommige scholen maken gebruik van gele en rode kaarten en afspraken over wanneer een leerling wordt geschorst.)

Hoofdstuk 6: Het voorbereiden en het geven van lessen

- Bekijk het lesvoorbereidingsformulier dat je tijdens je opleiding hebt gebruikt, of het formulier dat wordt gebruikt door je stagebegeleider. Hoe kun je ervoor zorgen dat je per les voldoende hebt gepland, zodat de leertijd effectief wordt benut door alle leerlingen?
- Hoe kun je je lessen zo boeiend maken dat je leerlingen betrokken blijven, waardoor er geen ordeverstoring gedrag is? Brainstorm over je favoriete manieren om het leerproces interactiever en betekenisvoller te maken voor je leerlingen, zodat de leerlingen zich betrokken voelen.
- Kijk op je lesvoorbereidingsformulier waar je interactie tussen de leerlingen hebt gepland. Hoe is de verdeling van tijd waarin jij aan het woord bent en de tijd dat de leerlingen 'aan zet' zijn? Is deze verdeling evenwichtig, kunnen je leerlingen voldoende oefenen en verwerken? (Gebruik het lege lesvoorbereidingsformulier in bijlage.)

Deel II De leerlingen zijn er... wat nu?

Hoofdstuk 7: Routines uitleggen en oefenen

- Welke stappen omschrijven de auteurs voor het implementeren van routines in je klas? Waarom is het zo belangrijk om gewenst gedrag te oefenen en voor te doen?
- Welke manieren voor het uitleggen en oefenen gebruikt jouw stagebegeleider? Zie je deze terug in de lessen? Ga met hem/haar hierover in gesprek en vraag ook aan andere leraren hoe zij dit doen. Alle tips zijn meegenomen!

Hoofdstuk 8: Management in de klas

- Denk eens na over de leraren die je vroeger zelf hebt gehad. Heb je weleens een leraar gehad die het aan de klas vertelde als hij een slechte bui had, of een leraar die zich als een leerling gedroeg? Hoe kun je ervoor zorgen dat je door een professionele houding de dynamiek in je groep verbetert? Hoe ziet een professionele houding eruit in concreet gedrag van jou? Hoe zorg je ervoor dat jouw stemming niet 'de overhand' krijgt in je gedrag?
- Kijk nog eens naar de techniek van subtiel bijsturen en de nabijheidstechniek in dit hoofdstuk. Hoe komt het dat die effectiever zijn dan het hardop aanspreken van de leerling? Probeer deze technieken zelf uit de eerstvolgende keer dat een leerling uit je klas zich misdraagt. Noteer hoe het ging en wat je ervan vond.
- Hopelijk zul je niet te maken krijgen met 'wat nu als'-situaties. Neem de verschillende protocollen van de school door, bewaar ze op een makkelijke plek en neem ze zo nu en dan nog eens door.

18. Het volgende gedeelte van het boek gaat over het herstellen en opnieuw opbouwen van relaties. Waarom is het belangrijk om bij twijfel toch over te gaan tot het herstellen van de relatie? Noteer hieronder je gedachten daarover.

Deel III Samenwerken met volwassenen

Hoofdstuk 9: Samenwerken met de directie

19. Hoe kun je er als leraar proactief voor zorgen dat je regelmatig contact hebt met je directeur? De meeste directeuren waarderen jouw initiatief om te leren enorm; zoek bewust contact. Brainstorm over de verschillende mogelijkheden.

Hoofdstuk 10: Samenwerken met collega's

20. Is je stagebegeleider een positieve mentor met wie je graag samenwerkt? Zo niet, zijn er dan positieve leraren in je omgeving die je kunnen helpen bij je ontwikkeling tot leraar? Zo ja, wie dan?

Probeer ook eens samen te werken met leraren waar je het misschien niet van verwacht. Het zou je verbazen hoeveel leraren ervoor openstaan om met jou, als stagiair, samen te werken of om jou adviezen te geven.

Hoofdstuk 11: De energie gevende voorbeelden

21. Zoek op je stageschool of via sociale media een energie gevend voorbeeld en ga met hem of haar in gesprek. Noteer hieronder hoe dat ging. Hoe kun je met deze persoon een motiverende relatie opbouwen waardoor je zult groeien als leraar?

Hoofdstuk 12: Wees niet bang om relaties te repareren: leerlingen, collega's, directeur

22. Sommige mensen zijn bang dat ze zwak overkomen als ze hun excuses aanbieden aan leerlingen, of dat leerlingen hierdoor de overhand krijgen in de onderlinge relatie. Waarom zeggen de auteurs dat het zo belangrijk is om toch je excuses aan te bieden en niet bang te zijn om de relatie te herstellen?

Hoofdstuk 13: Ouders: geen vijanden, maar vrienden

23. Noteer ten minste één manier waardoor je als leraar al vroeg in het jaar je relatie met de ouders op kunt bouwen (naast de open dag of informatieavond). En probeer die manier vervolgens ook uit!

Vraag aan je stagebegeleider of je bij de ouderavonden aanwezig mag zijn. Observeer de gesprekken en stel na afloop je vragen aan je stagebegeleider.

24. Als je er klaar voor bent, neem dan het initiatief en voer zelf de gesprekken met de ouders. Ga bij je stagebegeleider, een energie gevend voorbeeld of een andere collega na hoe je je het beste kunt voorbereiden op de ouderavond. Neem ook de punten uit je observaties mee. Noteer een aantal punten over hoe jij het gesprek wilt voeren en wat jij aan bod wilt laten komen. (Neem dit eventueel mee in je gesprek als houvast.) Evalueer na afloop of dit goed ging of laat jouw stagebegeleider het gesprek observeren.

Deel IV Blijven reflecteren, verfijnen en doorgroeien

Hoofdstuk 14: Aanpassingen onderweg

25. Zoals de auteurs ook zeggen, reflecteert een goede leraar elke dag op de lessen: hoe het ging, waar je stond in de klas, hoe je stem klonk, of je uitleg en instructie helder waren. Misschien wel het belangrijkste: waren de leerlingen aan het leren en hoe zag je dat? Welke methode ga je dit jaar gebruiken voor je reflectie (even rustig zitten en nadenken, schrijven in je dagboek, een blog bijhouden)? Probeer dit voor jezelf uit te werken.

26. Wat is het verschil tussen sleutelen en resetten?

27. Als leraar in opleiding werk je mogelijk niet lang genoeg in dezelfde klas om de reset-knop te willen of moeten indrukken. Maar als je straks je eigen klas hebt, komt dat moment misschien wel een keer. Hoe weet je wanneer het tijd is om de reset-knop te gebruiken? Geef een aantal voorbeelden die mogelijk in jouw carrière kunnen voorkomen.

Hoofdstuk 15: Wees een spons

28. Hoe vaak komt je docent je observeren op je stageplek? Welke andere mogelijkheden krijg je nog vanuit je opleiding om aan je vaardigheden te werken voordat je straks een eigen klas hebt? Voor welke mogelijkheden kun je zelf nog zorgen?

Denk hier even over na en ga op zoek naar collega's (of je begeleider) die jou willen observeren. Zorg er wel voor dat jij een 'handelingsvraag' hebt opgesteld waar zij op moeten letten. Vraag ook aan die collega of jij bij hem of haar in de klas mag komen kijken (collegiale consultatie).

Noteer voor jezelf een aantal dingen die je dit jaar kunt gaan doen om meer kennis tot je te nemen en jouw vaardigheden te laten groeien (voorbeelden: koop een aantal onderwijsboeken, abonneer je op verschillende onderwijsnieuwsbrieven van gerenommeerde onderwijsorganisaties, bezoek verschillende onderwijsbeurzen zoals de NOT, neem deel aan workshops en woon lezingen bij).

Hoofdstuk 16: Het begint altijd bij jou

29. Zijn er elementen van je stage-omgeving die je onprettig vindt, maar die buiten jouw invloed lijken te liggen? Wat zou je er toch zelf aan kunnen veranderen?

Hoofdstuk 17: Wat is de volgende stap?

30. Tijdens je ontwikkeling als leraar zul je goede en slechte dagen hebben. Herinner jezelf er nog eens aan waarom je voor dit beroep gekozen hebt en noteer je motivatie hier. Als je een zware dag hebt, blader dan nog eens hiernaar terug om te lezen wat je hebt opgeschreven.

Vergeet niet dat je een heel bijzonder beroep gekozen hebt. Bedankt dat je deze belangrijke taak wilt vervullen.